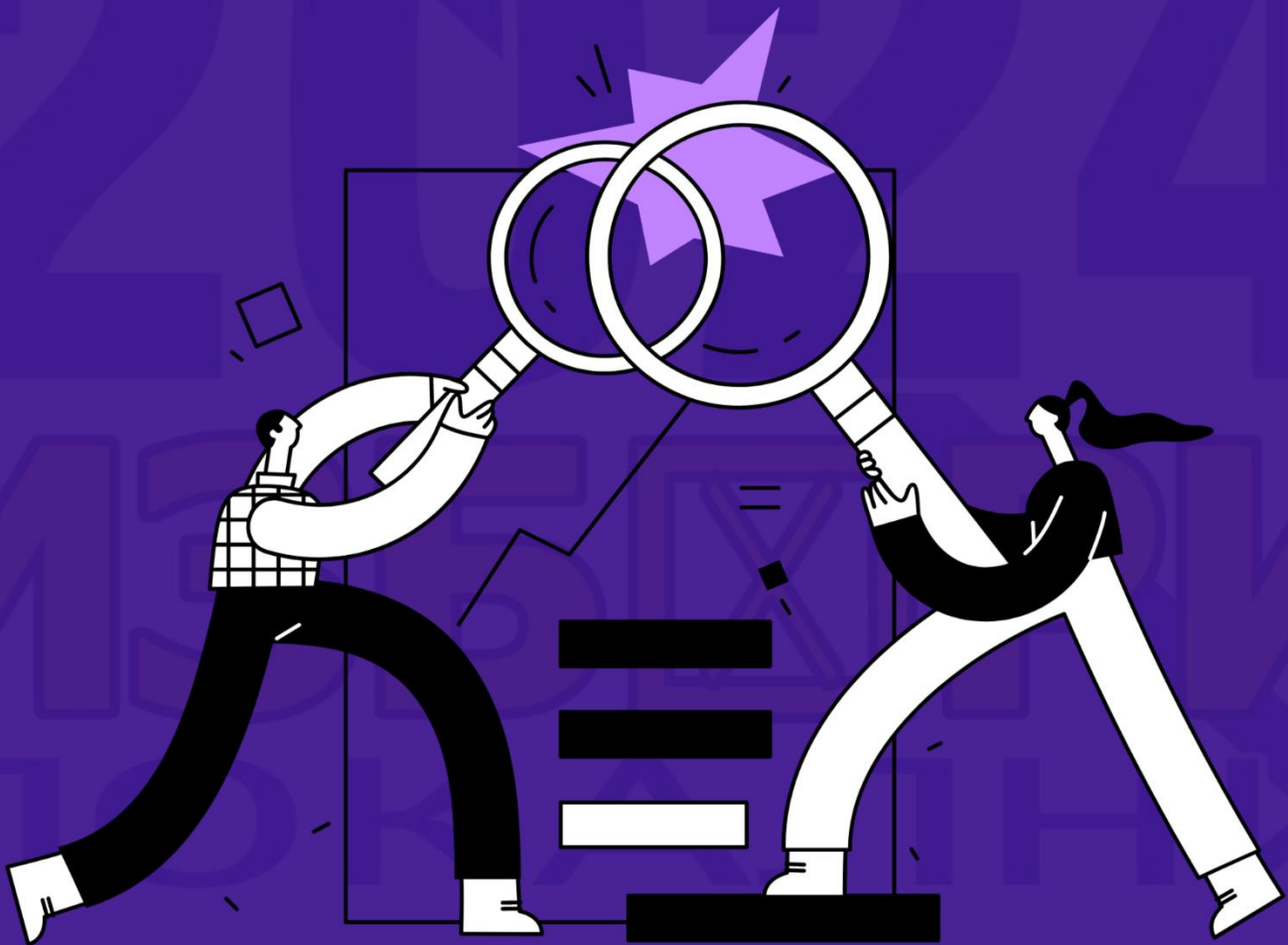

DRUGI PRELIMINARNI IZVJEŠTAJ DUGOROČNOG, GRAĐANSKOG, NESTRANAČKOG POSMATRANJA LOKALNIH IZBORA 2024. GODINE U BIH

...jer nam je stalo!

oktobar/listopad 2024.

Sadržaj

Sažetak izvještaja.....	3
Dugoročno posmatranje izbora	4
Zloupotreba javnih sredstava i resursa	5
Nepravilnosti u vezi sa biračkim odborima	6
Nepravilnosti u izbornoj kampanji.....	6
Propusti u radu lokalnih izbornih komisija	7
Nepravilnosti u radu medija	8
Pritisci na birače	8
Druge nepravilnosti	9
Prijave izbornih nepravilnosti nadležnim organima	10
Monitoring izborne kampanje	11
O Lokalnim izborima 2024.	13
Metodologija dugoročnog posmatranja.....	15
Korisne skraćenice.....	16

Sažetak izvještaja

Izborna posmatračka misija Koalicije „Pod lupom“ obuhvata:

- **55** dugoročnih posmatrača (LTO)
- **143** opštine i grada
- **1430** dostavljenih sedmičnih izvještaja LTO-a
- **872** održana sastanka sa različitim akterima izbornog procesa

U izvještajnom periodu LTO-i su prijavili:

- **1367** nepravilnosti, od čega
 - **372** slučaja koji ukazuju na zloupotrebu javnih sredstava i resursa (27,2%)
 - **323** nepravilnosti u vezi sa biračkim odborima (23,6%)
 - **279** nepravilnosti u izornoj kampanji (20,4%)
 - **126** propusta u radu LIK-a (9,2%)
 - **115** nepravilnosti u radu medija (8,4%)
 - **48** pritisaka na birače (3,5%)
 - **104** druge nepravilnosti (7,6%)
- Po političkim subjektima, najveći prekršioc su
 - **SNSD** (213 nepravilnost)
 - **SDS** (202 nepravilnosti)
 - **SDA** (171 nepravilnost)
 - **HDZ BiH** (161 nepravilnost)
 - **SDP** (122 nepravilnosti)
 - **PDP** (107 nepravilnosti)

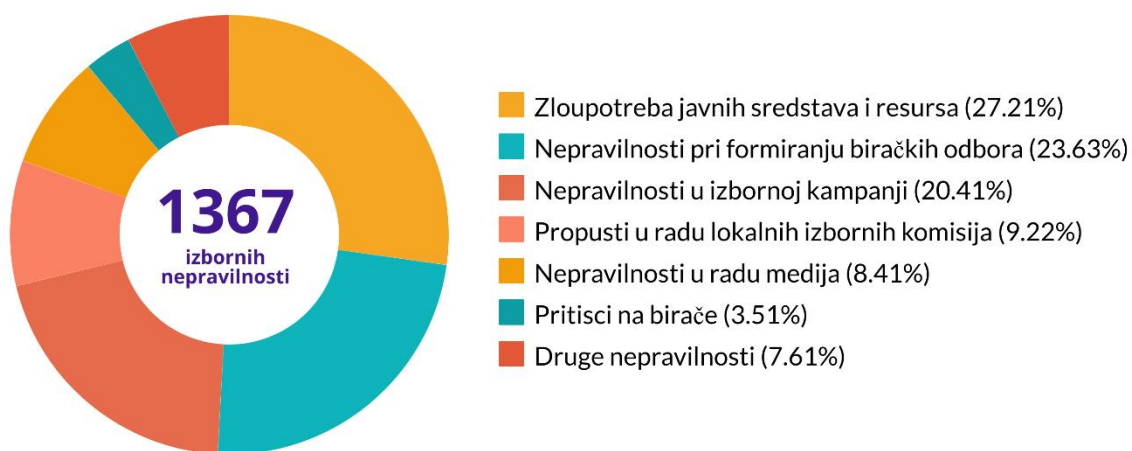
Na osnovu evidentiranih nepravilnosti, Koalicija „Pod lupom“ je podnijela:

- **288** inicijativa CIK-u
- **71** sankcija izrečena od strane CIK-a po prijavama Koalicije
- **146.000 KM** ukupna visina kazni izrečenih po prijavama Koalicije
- **29** osoba uklonjeno sa liste kandidata za predsjednike i zamjenike predsjednika u biračkim odborima
- **16** osoba uklonjenih sa liste kandidata za članove biračkih odbora

Dugoročno posmatranje izbora

Dugoročno posmatranje Lokalnih izbora u BiH 2024. godine od strane Koalicije „Pod lupom“ počelo je 22. jula 2024. godine. Izvještajni period čini period od početka posmatračke misije do 29. septembra 2024. U ovom periodu LTO-i su kroz sedmične izvještaje prijavili **1367 nepravilnosti**, od čega **372** slučaja koji ukazuju na zloupotrebu javnih sredstava i resursa, **323** nepravilnosti vezanih za biračke odbore, **279** nepravilnosti u izbornoj kampanji, **126** propusta u radu lokalnih izbornih komisija, **115** nepravilnosti u radu medija, **48** slučaja pritisaka na birače i **104** slučaja drugih nepravilnosti.

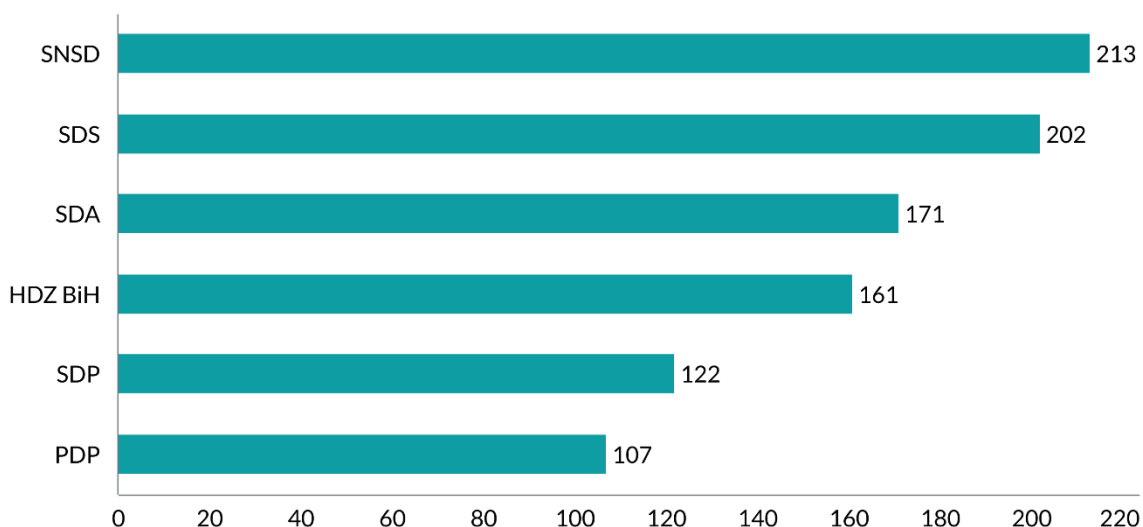
Ukupan broj zabilježenih nepravilnosti

Nepravilnosti prijavljene od strane LTO-a identifikuju **42 politička subjekta** kao prekršiоce, od kojih su najbrojniji prekršaji zabilježeni kod sljedećih političkih subjekata: **SNSD, SDS, SDA, HDZ BiH, SDP i PDP**.¹

¹ Ostali politički subjekti su: NES, PDP, SZBiH, Naprijed, DF, SP, Laburistička stranka, Ujedinjena Srpska, PDA, NPS, DNS, HDS, HDZ 1990, Snaga naroda, Naša stranka, SD BiH, NiP, SNS FBiH, HSS, Prva SDS, Narodni front, NDP, HRS, SPS i DEMOS, Čapljina u Srcu, Stranka Život, Koalicija za Mostar, BH Zeleni, Republička stranka Srpske, Svojim putem, Savez mladih snaga, Krug, Prva stranka, HsP, Nezavisna lista Doboj

Nepravilnosti po strankama (TOP 6 stranaka)

Zloupotreba javnih sredstava i resursa

U izvještajnom periodu, LTO-i su zabilježili **372 slučaja koji ukazuju na zloupotrebe javnih sredstava i resursa**, od čega **80** slučajeva korištenja javnih sredstava za direktnu ili indirektnu kupovinu podrške birača, **51** slučaj javne promocije kandidata kroz javnu promociju organa, ustanova ili javnih preduzeća, **41** slučaj promocije kandidata na javnim događajima i manifestacijama, **19** slučajeva korištenja prostorija i sredstava organa, ustanova ili javnih preduzeća za predizborne aktivnosti, **10** slučajeva uključivanja državnih službenika tokom radnog vremena s ciljem promocije kandidata, te **171** slučaj ostalih zloupotreba javnih sredstava koje se većinom odnose na intenziviranje javnih radova u predizbornom periodu.

ZLOUPOTREBA JAVNIH SREDSTAVA I RESURSA	372	
Korištenje javnih sredstava za direktnu ili indirektnu kupovinu podrške birača	80	21,50%
Javna promocija kandidata kroz javnu promociju organa, ustanova ili javnih preduzeća	51	13,70%
Promocija kandidata na javnim događajima i manifestacijama	41	11,02%
Korištenje prostorija i sredstava organa, ustanova ili javnih preduzeća za predizborne aktivnosti	19	5,10%
Uključivanje državnih službenika tokom radnog vremena s ciljem promocije kandidata	10	2,68%
Ostali slučajevi zloupotrebe javnih sredstava (intenziviranje javnih radova, posjete funkcionera i sl.)	171	45,96%

Nepravilnosti u vezi sa biračkim odborima

U izvještajnom periodu LTO-i su zabilježili **323 nepravilnosti u vezi sa biračkim odborima (BO)**, od čega **172** slučaja sumnje ili prigovora u vezi sa time da su predsjednici BO i njihovi zamjenici povezani sa političkim subjektima, **36** slučaja postojanja saznanja o nezakonitoj trgovini mjesta u BO, **15** slučajeva gdje LIK nije objavio listu imena i prezimena imenovanih članova svih BO sa pripadnošću političkom subjektu i **100** ostalih nepravilnosti u vezi sa BO.

NEPRAVILNOSTI U VEZI SA BIRAČKIM ODBORIMA	323	
Lažno predstavljanje kandidata za predsjednika BO i zamjenika predsjednika BO	198	61,30%
Postojanje saznanja o nezakonitoj trgovini mjesta u BO	36	11,14%
LIK nije objavio listu imena i prezimena imenovanih članova svih BO sa pripadnošću političkom subjektu	15	4,64%
Ostale nepravilnosti u vezi sa BO	74	22,91%

Nepravilnosti u izbornoj kampanji

U izvještajnom periodu, LTO-i su zabilježili **279 slučajeva nepravilnosti u izbornoj kampanji**, od čega **143** slučaja plaćenog oglašavanja, **99** slučajeva preuranjene izborne kampanje, **29** slučajeva distribucije i postavljanja predizbornog materijala i **8** slučajeva korištenja diskriminacije po bilo kom osnovu za predizborne svrhe.

PREURANJENA IZBORNA KAMPANJA	279	
Slučajevi plaćenog oglašavanja	143	51,25%
Slučajevi preuranjene izborne kampanje	99	35,48%
Slučajevi distribucije i postavljanja predizbornog materijala	29	10,39%
Slučajevi korištenja diskriminacije po bilo kom osnovu za predizborne svrhe	8	2,86%

Propusti u radu lokalnih izbornih komisija

U izvještajnom periodu, LOT-i su zabilježili **126 nepravilnosti²** koje se odnose na propuste rada lokalnih izbornih komisija (LIK).

Zabilježeno je da su LIK-ovi u **111** slučajeva kršili izborne rokove, **12** LIK-ova ne poštuje ravnopravnost zastupljenosti polova u svome članstvu (BROD, FOJNICA, GLAMOČ, ISTOČNA ILIDŽA, KOZARSKA DUBICA, LIVNO, NOVI GRAD SARAJEVO, OŠTRA LUKA, PELAGIĆEVO, PRNJAVOR, SREBRENİK, ZVORNIK), **2** Centra za birački spisak su nedostupna građanima (KLJUČ, ŽIVINICE) i **1** LIK nema popunjen sastav (PELAGIĆEVO).

Kada su u pitanju kršenja izbornih rokova od strane LIK-a, **5** se odnosi na preliminarno određivanje biračkih mjesta, **3** se odnose na žrijeb političkih subjekata za stranačke članove biračkih odbora, **10** se odnose na imenovanje stranačkih članova biračkih odbora, **33** se odnose na objavljivanje broja birača za njihovu izbornu jedinicu tj. grad ili opštinu, **32** se odnose na objavljivanje liste biračkih mjesta sa lokacijama i brojem birača, te **28** se odnose na rok za završetak obuke svih članova biračkih odbora.

LIK nije izvršio preliminarno određivanje biračkih mjesta do 02.08.2024.	
<i>DRVAR, GRADIŠKA, TRNOVO (FBIH), TRNOVO (RS), ŽIVINICE</i>	5
LIK nije izvršio žrijeb političkih subjekata za stranačke članove biračkih odbora do 07.08.2024.	
<i>BUGOJNO, KALINOVİK, PELAGIĆEVO</i>	3
LIK nije donio odluku o imenovanju stranačkih članova biračkih odbora do 22.08.2024.	
<i>BROD, KALINOVİK, KLJUČ, KOZARSKA DUBICA, LIVNO, LJUBUŠKI, NOVI GRAD, ORAŠJE, PRIJEDOR, TEŠANJ</i>	10
LIK nije objavio broj birača za svoju izbornu jedinicu do 22.08.2024.	
<i>BANOVIĆI, BOSANSKI PETROVAC, ČAPLJINA, CENTAR SARAJEVO, DOBOJ ISTOK, DOBRETIĆI, FOČA (FBIH), GLAMOČ, GRADIŠKA, HADŽIĆI, ILIDŽA, ISTOČNA ILIDŽA, JAJCE, JEZERO, KLADANJ, KLJUČ, LAKTAŠI, LIVNO, LJUBUŠKI, MILIĆI, MRKONJIĆ GRAD, NOVI GRAD SARAJEVO, NOVO SARAJEVO, OLOVO, OSMACI, PETROVAC, RUDO, ŠIPOVO, SRBAC, TEŠANJ, TUZLA, VIŠEGRAD, ŽIVINICE</i>	33
LIK nije objavio finalnu listu biračkih mjesta sa lokacijama i brojem birača do 21.09.2024.	
<i>BOSANSKI PETROVAC, BOSANSKO GRAHOVO, CENTAR SARAJEVO, DOBOJ ISTOK, DOBOJ JUG, DRVAR, GRADIŠKA, HAN PIJESAK, ILIDŽA, ISTOČNA ILIDŽA, ISTOČNI STARI GRAD, KLJUČ, KOSTAJNICA, KOZARSKA DUBICA, KRUPA NA UNI, LIVNO,</i>	32

² Nepravilnosti koje se odnose na propuste u radu LIK-a se po svim kategorijama, osim u kršenju izbornih rokova, odnose na poslednji sedmični LTO izvještaj za period 22. – 29. septembar 2024.

MAGLAJ, NOVI GRAD, NOVI GRAD SARAJEVO, NOVI TRAVNIK, NOVO SARAJEVO, PETROVO, PRNJAVOR, RUDO, ŠAMAC, ŠEKOVIĆI, TREBINJE, VELIKA KLADUŠA, ZAVIDOVIĆI, ŽEPČE, ŽIVINICE, ZVORNIK	
LIK nije završio obuke svih članova biračkih odbora do 26.09.2024.	
BANJA LUKA, BOSANSKI PETROVAC, BOSANSKO GRAHOVO, DERVENTA, DOBOJ ISTOK, DOBOJ JUG, DONJI VAKUF, GLAMOČ, GRADAČAC, ISTOČNA ILIDŽA, ISTOČNO NOVO SARAJEVO, JAJCE, KALINOVIK, KNEŽEVO, KOTOR VAROŠ, MILIĆI, MRKONJIĆ GRAD, NOVI GRAD SARAJEVO, NOVO SARAJEVO, PETROVO, PRNJAVOR, ŠAMAC, ŠEKOVIĆI, ŠIPOVO, SRBAC, TEŠANJ, TESLIĆ, TRNOVO (FBIH)	28

Neprevilnosti u radu medija

U izvještajnom periodu, LTO-i su zabilježili **115 nepravilnosti u radu medija**, od čega **53** pristrasnih medijskih izvještavanja u kojima se favorizuje jedna politička opcija, **39** opština u kojima djeluju portali koji izvještavaju o izborima a nemaju transparentne informacije o vlasništvu, **14** medijskih izvještavanja o funkcionerima u kojima se navodi njihova kandidatura ili stranačka pripadnost, **5** medijskih emitovanja lažnih vijesti koje mogu ugroziti integritet izbora, **3** medijska emitovanja političkog oglašavanja koje uključuje neki oblik diskriminacije i **1** medijsko oglašavanje koje uključuje zloupotrebu djece.

NEPRAVILNOSTI U RADU MEDIJA	115	
Mediji izvještavaju pristrasno favorizujući jednu političku opciju	53	46,08%
Opštine u kojima djeluju portali koji izvještavaju o izborima a nemaju transparentne informacije o vlasništvu	39	33,91%
Mediji prilikom izvještavanja o funkcionerima navode njihovu kandidaturu i stranačku pripadnost	14	12,17%
Mediji emituju lažne vijesti koje mogu ugroziti integritet izbora	5	4,34%
Mediji emituju političko oglašavanje koje uključuje bilo kakav oblik diskriminacije	3	2,60%
Mediji emituju političko oglašavanje koje uključuje zloupotrebu djece	1	0,86%

Pritisaci na birače

U izvještajnom periodu LTO-i su zabilježili **48 slučajeva vršenja pritisaka na birače**. Ova nepravilnost većinski se odnosi na kupovinu glasova za novac, gdje cijena glasa varira od 100 KM do čak 400 KM. Od ovih slučajeva zabilježena su **2 teška oblika pritisaka na birače** (Gradiška i Živinice) i podnesena je **1 krivična prijava**.

NEPRAVILNOSTI U RADU MEDIJA	48	
Slučajevi vršenja pritiska na birače ili kupovine glasova	48	100,00%

Druge nepravilnosti

U izvještajnom periodu LTO-i su zabilježili **104 druge nepravilnosti**, od čega **36** slučajeva zloupotrebe djece u predizborne svrhe, **7** slučajeva gdje su mediji i **5** slučajeva gdje su organizacije civilnog društva izložene pritiscima koji se mogu povezati sa izborima, **2** slučaja gdje CBS/LIK ne daje profesionalno informacije građanima, **1** slučaj uskraćivanja slobode mišljenja i okupljanja, te **53** slučaja ostalih izbornih nepravilnosti i prevare.

DRUGE NEPRAVILNOSTI	104	
Slučajevi zloupotrebe djece u predizborne svrhe	36	34,61%
Mediji izloženi pritiscima koji imaju veze sa izborima	7	6,73%
Organizacije civilnog društva izložene pritiscima koji se mogu povezati sa izborima	5	4,80%
CBS/LIK ne daje profesionalno informacije građanima	2	1,92%
Uskraćivanje slobode okupljanja, mišljenja ili govora	1	0,96%
Ostale izborne nepravilnosti i prevare	53	50,96%

Prijave izbornih nepravilnosti nadležnim organima

Na osnovu evidentiranih nepravilnosti od strane LTO-a i monitora biračkih odbora i izborne kampanje, Koalicija "Pod lupom" podnijela je **288 inicijativa za pokretanje postupka** nadležnim organima. Od upućenih inicijativa CIK-u od strane Koalicije, do sada je izrečena **71 sankcija**. Izrečeno je ukupno **146.000 KM** novčanih kazni.

Važno je napomenuti da je CIK uvažio apel Koalicije da se povećaju novčane kazne za višestruke prekršioce Izbornog zakona BiH – na sjednici održanoj 20. avgusta CIK je izrekao sankcije u visini 10.000 KM (DEMOS po prijavi Koalicije) i 12.000 KM (SNSD po službenoj dužnosti), što predstavlja 3 puta višu kaznu u odnosu na dotadašnji prosjek i 2 puta višu kaznu od do tada maksimalno izrečene kazne.

CIK-u je također do sada prijavljeno **158 kandidata** za predsjednika i zamjenike predsjednika biračkog odbora, od čega je **29 kandidata** skinuto sa liste za predsjednike biračkog odbora i zamjenike predsjednika biračkog odbora, te je **16 osoba** uklonjeno sa liste kandidata za članove biračkih odbora.

Monitoring izborne kampanje

Koalicija "Pod lupom" vrši monitoring izborne kampanje kroz praćenje predizbornih skupova političkih subjekata i objava na društvenim mrežama. Do sada je posmatran **291** predizborni skup i **80** profila na društvenim mrežama.

Izborna kampanja

291 POSMATRANI PREDIZBORNI SKUP

90.7% predizborni skupovi na kojima se upućuju poruke koje se tiču lokalnih tema

25.3% podjela besplatne hrane i pića

18.6% organizovan prijevoz građana na predizborni skup

16.3% funkcioneri na skup dolaze službenim vozilom

11.3% zapaljiva retorika

10.3% nedozvoljene aktivnosti

Od 291 posmatranog predizbornog skupa, primjećeno je da se na **90,7%** skupova ipak upućuju poruke koje se tiču lokalnih tema. S druge strane, na **25,3%** skupova dijeljena je besplatna hrana i piće, na **18,6%** skupova je organizovan besplatan prevoz prisutnih, na **16,2%** skupova funkcioneri su došli službenim vozilom, na **11,3%** skupova korištena je zapaljiva retorika, na **10,3%** skupova bile su prisutne nedozvoljene aktivnosti (postavljenje/uklanjanje propagandnih stranačkih materijala).

Izborna kampanja

80 POSMATRANIH PROFILA NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

- Ne odnosi se na predstavljanje programa (66.93%)
- Program neodređen i bez konkretizacije (21.07%)
- Program jasno predstavljen (12%)

10.6%

sadržaja na društvenim mrežama se može okarakterisati kao namjera za omalovažavanje ili diskreditaciju političkog oponenta na izborima

Na 80 praćenih profila zabilježeno je **2833** objave na društvenim mrežama, od čega **67%** objava nema sadržaja koji se odnosi na predstavljanje programa, na **21%** objava programi su predstavljeni neodređeno i bez konkretnih primjera, dok svega **12%** objava sadrži jasno predstavljen program sa konkretnim primjerima. Pored toga, primjećeno je da se svaka deseta objava (**10,6%**) odnosi na diskriminaciju i omalovažavanje političkih oponentata.

O Lokalnim izborima 2024.

Kada će se održati naredni Lokalni izbori u Bosni i Hercegovini?

Lokalni izbori u BiH održat će se **6. oktobra 2024. godine.**

Koliko koštaju Lokalni izbori 2024?

Očekivani ukupni troškovi Lokalnih izbora 2024. iznositi će oko **19.000.000 KM**. Dodatno, stranke će iz javnih budžeta dobiti otprilike još toliko novca za finansiranje svojih aktivnosti u izbornoj godini (19 miliona KM).

Ko se bira na Lokalnim izborima 2024. godine u Bosni i Hercegovini?

Na Lokalnim izborima u BiH biraju se:

- 58 općinskih vijeća u FBiH,
- 53 skupštine opština u RS,
- 111 načelnika općina/opština u BiH,
- 21 gradsko vijeće u FBiH,
- 10 skupština gradova u RS,
- 31 gradonačelnik u BiH i
- Skupština Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Koliko vijećnika/odbornika i (grado)načelnika se bira na Lokalnim izborima 2024. godine?

Na Lokalnim izborima 2024. godine bit će izabrano **3200** vijećnika/odbornika i **142** (grado)načelnika.

Koliko je zagarantovanih mjesta za pripadnike nacionalnih manjina na Lokalnim izborima 2024. godine?

Zagarantovana mjesta za pripadnike nacionalnih manjina predviđena su u **21** općini/opštini za **23** kandidata/kinje.

Koliko političkih subjekata učestvuje u Lokalnim izborima 2024?

CIK BiH je ovjerila kandidature ukupno **296** političkih subjekata za lokalne izbore. Od toga 110 stranaka, 58 koalicija, 76 nezavisnih kandidata i 43 nezavisna kandidata nacionalnih manjina, te devet listi nezavisnih kandidata.

Koliko ima kandidata na Lokalnim izborima 2024. godine?

Ovjereno je ukupno **26.089** kandidata/kinja, od čega su 25.703 kandidata za vijeća/skupštine, među kojima su 10.983 žene (**42,7%**). Kada je riječ o kandidatima za (grado)načelnike, njih ima 386, od čega je 29 žena (**7,5%**).

Na koliko biračkih mjesta će biti nove tehnologije na izborima?

Novе tehnologije će se primjenjivati na **458** biračkih mjesta u 24 osnovne izborne jedinice.

Koji izborni sistem se primjenjuje na Lokalnim izborima u BiH?

Sistem proste većine primjenjuje se prilikom izbora (grado)načelnika, dok se sistem proporcionalne zastupljenosti primjenjuje prilikom izbora u vijeća/skupštine.

Ko je zadužen za organizaciju izbora u BiH?

Tijelo koje je nadležno za organizaciju i provođenje izbora u BiH je Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine (CIK BiH).

Koliko birača će imati pravo glasa na Lokalnim izborima 2024. godine?

Na datum 22.08.2024. godine u Centralni birački spisak upisano je **3.400.204** birača.

O KOALICIJI "POD LUPOM"

Koalicija za slobodne i poštene izbore „Pod lupom“ osnovana je u maju 2014. godine s ciljem provođenja građanske, nestranacke i nezavisne posmatračke misije za izbore u Bosni i Hercegovini, te sa ciljem unapređenja izbornog procesa u BiH.

CILJEVI KOALICIJE "POD LUPOM"

- Zaštita izborne volje građana/ki
- Sprečavanje izbornih krađa i prevara
- Sprečavanje izbornih nepravilnosti
- Podizanje svijesti o izbornim manipulacijama
- Podsticanje na izražavanje slobodne volje birača/ica
- Objektivno i blagovremeno izvještavanje o izbornom procesu
- Dati preporuke za unapređenje i poboljšanje izbornog procesa i izbornog zakonodavstva
- Ojačati ulogu i kapacitete civilnog društva i građana BiH da efikasno podrže procese demokratizacije doprinoseći slobodnim i poštenim izborima u BiH

MISIJA KOALICIJE "POD LUPOM"

Koalicija „Pod Lupom“ unapređuje izbornu kulturu i procese u BiH. U svom radu Koalicija "Pod lupom" poštuje sljedeće principe: nepristrasnost, etičnost, transparentnost, profesionalizam, inovativnost, odgovornost i solidarnost.

VIZIJA KOALICIJE "POD LUPOM"

Koalicija „Pod lupom“ je prepoznata kao pokretačka snaga građanskog izbornog i demokratskog buđenja. Građanske grupe i pojedinci, te organizacije civilnog društva preuzimaju vrijednosti koje Koalicija „Pod lupom“ zagovara, čime ova inicijativa prerasta u snažan i organizovan građanski pokret u BiH.

KOALICIJA "POD LUPOM" U BROJKAMA

49

ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA
ČLANICA KOALICIJE "POD LUPOM"

5 osnivača
44 pridružene članice

10

GODINA DJELOVANJA

19

POSMATRAČKIH MISIJA

15 000+

ANGAŽOVANIH POSMATRAČA

60 000+

EDUKOVANIH MLADIH

150 000+

OSOBA DIREKTNO UČESTVOVALO U
AKTIVNOSTIMA KOALICIJE POD LUPOM

54

DJELIMIČNO ILI POTPUNO USVOJENIH
PREPORUKA ZA BOLJE IZBORE U BIH

www.podlupom.org

info@podlupom.org
pr@podlupom.org

+387 (0)33 268 160

Metodologija dugoročnog posmatranja

Dugoročno posmatranje izbora koje provodi Koalicija za slobodne i poštene izbore „Pod lupom“ podrazumijeva posmatranje cjelokupnog izbornog procesa u svim njegovim fazama – od dana raspisivanja izbora pa sve do objavljivanja konačnih i potvrđenih rezultata. U svrhu posmatranja izbornog procesa Lokalnih izbora 2024. godine provodi se dugoročno posmatranje u periodu od 22.07.-14.10.2024. godine. Ovaj način posmatranja izbora služi za kontinuirano praćenje cjelokupnog izbornog procesa kako bi se mogla dati sveukupna slika koja obuhvata što je moguće širi spektar aktivnosti vezanih za izbore, a ne samo izborni dan kao takav.

Koalicija „Pod lupom“ dugoročno posmatranje Lokalnih izbora 2024. godine vrši sa 55 dugoročnih posmatrača/ica koji pokrivaju sve osnovne izborne jedinice u BiH, njih 143 (opštine, gradovi i Brčko Distrikt). Dugoročni posmatrači/ce na terenu posmatraju rad i sjednice svih opštinskih/gradskih izbornih komisija u BiH, aktivnosti predviđene izbornim kalendarom i poštivanje rokova, izborne nepravilnosti, te medijsko izvještavanje. O svojim aktivnostima dugoročni posmatrači/ce izvještavaju na sedmičnom nivou, te su do sada poslali ukupno 1430 redovnih izvještaja o ključnim nalazima posmatranja. Dugoročni posmatrači/ice Koalicije „Pod lupom“ do sada su održali 872 sastanaka sa različitim akterima izbornog procesa (izbornom administracijom, političkim subjektima, institucijama, policijskim upravama, organizacijama civilnog društva, medijima i drugima) u cilju što objektivnije ocjene izbornog procesa u BiH. Izvještaji dugoročnih posmatrača čine okosnicu ovog preliminarnog izvještaja. Koalicija „Pod lupom“ se zahvaljuje dugoročnim posmatračima/cama na nemjerljivom doprinosu slobodnim i poštenim izborima u BiH.

Korisne skraćenice

BiH	Bosna i Hercegovina
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
RS	Republika Srpska
BD BiH	Brčko distrikt Bosne i Hercegovine
CBS/SBP	Centralni birački spisak / Središnji birački popis
CIK BiH / SIP BiH	Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine / Središnje izborna povjerenstvo Bosne i Hercegovine
LIK	Lokalna izborna komisija
LTO	Dugoročni posmatrač/ica
STO	Posmatrač/ica izbornog dana
BO	Birački odbor
BM	Biračko mjesto
KM	Konvertibilna marka

www.podlupom.org

info@podlupom.org

033 268 160